

Nr 34

Av herrar Lager och Adolfsson, om införande av 40 timmars arbetsvecka, m. m.

(Lika lydande med motion nr 40 i Andra kammaren)

Överraskande snabbt har de fria lördagarna slagit igenom i svenskt arbetsliv. Vid senaste årsskiftet övergick exempelvis hela byggnadsarbetarkåren till fria lördagar året runt.

De fria lördagarna åstadkommes i allmänhet på det sättet att de anställda får sin arbetstid förlängd under veckans fem arbetsdagar, måndag—fredag, till nio timmar, så att den sammanlagda veckoarbetstiden uppgår till 45 timmar. Nio timmars arbetsdag är emellertid orimligt lång. Arbets takten drivs ständigt i höjden. Komplicerade maskiner, apparater och verktyg kräver en helt annan uppmärksamhet från de anställdas sida än tidigare mera primitiva utrustningar. Påfrestningarna på de anställdas nerver ökar ständigt. Förlängning av arbetsdagen medför ökade risker för olycksfall och alltför snabb förlitning av människorna.

Till detta kommer avstånden mellan arbetsplats och bostad, vilka visar en tendens att förlängas. Inte endast i storstäderna utan också i mindre städer och andra tätorter töjes det avstånd ut, som arbetare och andra löneanställda måste tillryggalägga till och från sin arbetsplats. Särskilt i de större städerna med dess anhopning av trafik under relativt korta perioder morgon och kväll är dessa resor ofta mycket påfrestande och måste rätteligen bedömas som en ytterligare förlängning av arbetstiden.

Tiden är mogen för ytterligare förkortning av arbetstiden. De fria lördagarna har kommit för att stanna. En förkortning av arbetstiden till 8 timmar under veckans arbetsdagar är en nödvändig reform. Tidigare genomförd förkortning av arbetstiden har gett erfarenheten att produktionen inte minskat. Produktionsökningen har kunnat bibehållas. En återgång till 8 timmars arbetsdag, d. v. s. 40-timmarsvecka, skulle säkerligen medföra inte en minskad produktion utan en ökad.

Behovet av en förkortad arbetstid är särskilt aktuellt för de anställda som har arbete under jord eller skiftarbete. För vissa av dessa grupper gäller redan 40-timmarsveckan. Här är en ytterligare avkortning på sin plats, exempelvis till 35 timmar fördelade med sju timmar på veckans fem arbetsdagar.

Ännu en sak förtjänar att påpekas i detta sammanhang. Enligt nu gällande bestämmelser kan även övertid utan dispens uttas med 200 timmar

per år. För de grupper av arbetare som har kortare arbetstid än 45 timmar per vecka stannar oftast inte uttaget av övertid vid den angivna siffran. Orsaken därtill är att journalföringen över övertiden sätter in först vid 45-timmarsgränsen. En arbetare med exempelvis 42 timmars arbetsvecka kan således utföra tre timmars övertidsarbete per vecka utan att detta journalföres. För en sådan anställd kan alltså läggas ca 150 timmars övertidstimmar per år till de lagenliga 200 timmarna. En förändring av lagstiftningen på denna punkt, så att all övertid i princip journalföres och att det lagenliga uttaget av övertidsarbete bleve lika för alla oavsett vilken arbetstid som gäller, skulle hälsas med stor tillfredsställelse i berörda kretsar av arbetare. Övervägas bör också en nedsättning av antalet i arbetstidslagstiftningen medgivna övertidstimmar.

Med hänvisning till vad sålunda sagts vill vi föreslå,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär förslag till sådan ändring av arbetstidslagstiftningen, att den lagstadgade arbetsdagen icke får överstiga 8 timmar och att arbetsveckan begränsas till 40 timmar, samt om en översyn av stadgandena om övertid i enlighet med vad som framhållits i denna motion.

Stockholm den 16 januari 1963

Fritjof Lager

Gunnar Adolfsson

Nr 35

Av herr **Carlsson, Harry, m. fl.**, om rätt för trossamfund att uppföra kyrko- och församlingsbyggnader på mark för allmänt ändamål.

(Lika lydande med motion nr 41 i Andra kammaren)

Stockholm den 16 januari 1963

Harry Carlsson

Harald Pettersson

Eric Peterson

J. Kronstrand
